

Beleidskader 2026: Technische vragen en antwoorden

Hieronder vindt u de vragen die op de carrouselavond niet beantwoord zijn en de later binnengekomen technische vragen. De antwoorden staan in de laatste kolom. De commissievergadering staat gepland op dinsdag 24 juni 2025 en de raadsvergadering op donderdag 3 juli 2025.

Vraag nr.	Pagina nr.	Nr. programma / paragraaf	Fractie	Vraag	Antwoord
1.	21	4	CDA	Hoogte kosten verlichting F58 en hoe kunnen deze gedekt worden. Kan er een stand van zaken gegeven worden over de voortgang van de aanleg van het snelfietspad F 58 v.w.b. de verlichting?	Voor het Beleidskader is het Uitvoeringsplan geactualiseerd voor de jaren 2026-2029. Hierdoor is er inzicht of de investeringsbudgetten gaan toe- of afnemen ten opzichte van het investeringsbudget uit de Begroting 2025. Voor de Begroting 2026 wordt nogmaals gekeken of er nog mutaties moeten plaatsvinden op het Uitvoeringsplan (bijvoorbeeld vanwege aangepaste planning derden zoals Enexis). Het krediet verlichting snelfietsroute F58 is opgenomen in het geactualiseerde uitvoeringsplan voor het jaar 2026. Bij de vaststelling van de Begroting 2026-2029 wordt dit Uitvoeringsplan ter vaststelling aan de raad voorgelegd. In dit uitvoeringsplan staat de hoogte van het benodigde krediet. Dekking van de kapitaallasten van het Uitvoeringsplan is meegenomen in de Begroting 2026-2029. De gemeenteraad wordt op korte termijn doormiddel van een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de openbare verlichting van het snelfietspad F58

Vraag nr.	Pagina nr.	Nr. programma / paragraaf	Fractie	Vraag	Antwoord
2.	9	2.2.2	Groen Links-PVDA	Tijdens de vorige verkiezingen is een pilot geweest met toegankelijkheid tijdens het stemmen, is deze toegankelijkheid er weer en zo ja, zitten deze kosten geborgd in de reguliere verkiezingskosten?	Ja, bij de komende verkiezingen (Tweede Kamerverkiezing 2025 en Gemeenteraadsverkiezing 2026) wordt opnieuw ingezet op de toegankelijkheid van stemlokalen voor kiezers met een beperking. Dit doen we niet in de vorm van een pilot, dit vormt een regulier onderdeel van de organisatie van iedere verkiezing. Alle stemlocaties zijn beoordeeld op fysieke toegankelijkheid, zodat ook kiezers met een lichamelijke beperking toegang hebben tot het stemlokaal. Zij kunnen dan zelfstandig hun stem uitbrengen of, indien nodig, met de hulp van een stembureaulid. Stembureauliden worden vooraf geïnformeerd over de wijze waarop zij kiezers met een beperking op gepaste wijze ondersteuning kunnen bieden. Wij volgen hiervoor zo goed als mogelijk de richtlijnen en adviezen van de Rijksoverheid en de Kiesraad, zoals opgenomen in de verkiezingentoolkit (zie hiervoor: Toegankelijkheid verkiezingen Verkiezingen Rijksoverheid.nl). Voor kiezers met een visuele beperking treffen we de volgende aanvullende voorzieningen; - In ieder stemlokaal is een vergrote kandidatenlijst beschikbaar. - Op vier stemlocaties zijn kandidatenlijsten in braille aanwezig. - In het stembureau op het stadskantoor is een stemmal beschikbaar. Een stemmal is een hulpmiddel om het mensen met een visuele beperking mogelijk te maken om zelf een stem uit te brengen bij verkiezingen. Daarbij

Vraag nr.	Pagina nr.	Nr. programma / paragraaf	Fractie	Vraag	Antwoord
					wordt audio-ondersteuning gebruikt waarbij de kandidatenlijsten worden voorgelezen. De beschikbare voorzieningen per stemlocatie worden vooraf inzichtelijk gemaakt via waarismijnstemlokaal.nl, zodat kiezers op voorhand kunnen nagaan welke ondersteuning op de verschillende stemlocaties aanwezig is. De reden dat niet op alle locaties een braillelijst of een stemmal met audio-ondersteuning beschikbaar is, is gelegen in de financiële omvang van deze middelen. Een braillelijst kost circa €100 per stuk en een stemmal met audio-ondersteuning kost ruim € 4.000 euro. Deze kosten zijn nu reeds een aantal verkiezingen opgenomen bij de reguliere verkiezingskosten. Waarbij voor de volledigheid wordt aangegeven dat niet alle reguliere kosten zijn gedekt, wegens de extra verkiezing voor de Tweede Kamer en de in het algemeen de stijgende kosten voor iedere verkiezing. Hier is aandacht voor.
3.	9	2.2.2.	VVD	Wordt de pilot inzake toegankelijkheid bij deze verkiezingen voortgezet. Bijvoorbeeld de hulpmiddelen voor blinden en slechtzienden.	Zie antwoord vraag 2.
4.	9	2.2.3.	VVD	Kan er aangegeven worden waarvoor de extra 50.000 benodigd is. (bijv meer raadsvergoeding etc)	Dit bedrag is benodigd voor de raadsvergoeding en de onkostenvergoeding van twee raadsleden.
5.	7	2.1.7.	VVD	Kan uitgelegd worden waarom Duikers in het riooltarief opgenomen worden.	Uit analyse is gebleken dat het onderhoud aan de duikers opgenomen kan worden in het riooltarief. Dit budget is nu opgenomen in programma 3 Beheer openbare ruimte. In het

Vraag nr.	Pagina nr.	Nr. programma / paragraaf	Fractie	Vraag	Antwoord
					Beleidskader wordt voorgesteld om deze kosten vanaf 2026 op te nemen in de rioolheffing. Het begrotingssaldo wordt hierdoor € 45.000 positiever. De extra kosten met betrekking tot riolering kunnen opgevangen worden binnen de voorziening riolering. Het tarief rioolheffing hoeft daardoor niet meer dan de afgesproken index te stijgen.
6.	7	2.1.3.	VVD	Als de ZEH gekocht wordt door het Rijk zal dat effect hebben op ons dividend. Is er al meer bekend over.	Als het Rijk de aandelen koopt vervalt het dividend. Gebeurt dat niet, dan ontvangen we de komende jaren dividenden, waarbij het eigen vermogen plus de resultaten van de komende jaren worden uitgekeerd, waarna het bedrijf ophoudt te bestaan. De huidige aandeelhouders gaan geen nieuwe kerncentrale bouwen. Het is afwachten of het Rijk een bod uitbrengt, en zo ja, tegen welke prijs.
7.	8		BSD	Het is toch meer dan gebruikelijk dat personeelskosten aan een project worden doorbelast middels een % van VTA of TVA (20% meestal)?	Ja dat klopt. Met behulp van tijdschrijven gebeurt dit ook gedurende het jaar. We hebben geconstateerd dat bij het opstellen van de begroting niet alle personeelsleden worden doorbelast naar kredieten en/of grondexploitaties, die hier wel voor werken.
8.	9		BSD	Moet de gemeente de verkiezingspromotie bekostigen? Dat doen partijen toch zelf?	De gemeente Bergen op Zoom plaatst bij iedere verkiezing 10 trotters. Deze borden staan op verschillende zichtbare plekken in de gemeente Bergen op Zoom. Via het bedrijf Imagebuilding kunnen partijen hier hun verkiezingsposter op laten plaatsen. Verder is er geen budget beschikbaar voor andere opkomst bevorderende maatregelen.
9.	9		BSD	Gestegen kosten voor arbodienst, heeft de gemeente een Glazen Bol, hoezo gestegen?	Uit een marktconsultatie is gebleken dat de arbodienstverlening meer gaat kosten (onder andere als gevolg van prijsontwikkeling van afgelopen jaren). Hoger ziekteverzuim zorgt daarnaast ook

Vraag nr.	Pagina nr.	Nr. programma / paragraaf	Fractie	Vraag	Antwoord
					voor hogere kosten. Op basis hiervan vindt bijstelling plaats in het Beleidskader.
10.	9		BSD	€ 73.000 voor de bibliotheek? Waar is dat voor nodig?	De €73.000 is benodigd om in de basistaken van de Bibliotheek te kunnen voorzien. Conform het samenwerkingsconvenant dat is gesloten met 7 andere gemeenten die gezamenlijk zorg dragen voor de Bibliotheek West-Brabant, is het basisbedrag per inwoner van €8,88 naar €12,88 verhoogd. Een deel (€2,95) hiervan wordt bekostigd door een extra bijdrage van het Rijk de overige €1,05 per inwoner leggen de gemeenten zelf bij. Voor dit jaar is het bedrag vanuit Bergen op Zoom incidenteel toegekend. Conform het samenwerkingsconvenant wordt gevraagd om dit bedrag structureel op te nemen zodat de gemeente aan haar verplichting kan voldoen.
11.	10		BSD BSD	Verbonden Partijen? Hoe staat het met de zienswijzen?	Hiervoor is een afzonderlijk raadsvoorstel aan de raad aangeboden. Dit voorstel wordt op 19 juni in de algemene commissie behandeld en op 26 juni in de raadsvergadering.
12.	14		BSD	2 miljoen extra voor jeugd vanwege kostentoename? Welke kosten?	De kosten stijgen als gevolg meer jeugdigen met zorg en gestegen kosten bij de zorgaanbieders.
13.	16		BSD	Gaan we dat halen? De verzelfstandiging sport?	Ja. Het betreft hier geen verzelfstandiging, maar minder taken die door de gemeente worden uitgevoerd of de financiële verantwoordelijkheid voor bepaalde kosten doorleggen naar de sportverenigingen.
14.	16		BSD	De BSD is in afwachting van de ontwikkelen van het CKB	Na de zomer wordt een voorstel met betrekking tot de invulling van de taakstelling CKB aan de raad voorgelegd.

Vraag nr.	Pagina nr.	Nr. programma / paragraaf	Fractie	Vraag	Antwoord
15.	18		BSD	Wat is de MEV index?	De MEV (Macro-Economische Verkenning) is een jaarlijks rapport van het Centraal Planbureau (CPB), waarin een inschatting van de Nederlandse economie en overheidsfinanciën voor het komende jaar wordt gegeven. De daarin opgenomen indexering wordt gehanteerd.
16.	21		BSD	Er was al voorgesorteerd op een positieve uitkomst Kademuren? Vreemd, heel vreemd.	In P&C-producten (Beleidskader, Begroting, Concernberichten) worden de besluiten meegenomen van raadsvoorstellen die voor de behandeling van het desbetreffende document in de raad worden behandeld. Het voorgestelde besluit wordt verwerkt. Dit heeft nu ook met de Kademuren in dit Beleidskader plaatsgevonden.
17.	21		BSD	IHP, schoolbesturen zijn toch geen bouwkundigen? Wat weten die nu van investeren?	Het bouwheerschap is opgenomen in artikel 103 WPO (Wet op het primair onderwijs) artikel 101 WEC (Wet op experticecentra) en in het WVO (Wet voortgezet onderwijs) In lid 1 van deze artikelen is opgenomen dat het bouwheerschap wordt neergelegd bij het bevoegd gezag van de school. Deze wettelijke bepalingen zijn nader uitgewerkt in de modelverordening voorzieningen huisvesting onderwijs. De wet stelt in het PO, VO of (V)SO bij nieuwbouw of renovatie als uitgangspunt dat het bouwheerschap berust bij een schoolbestuur. Bij toekenning van bekostiging ontvangt het schoolbestuur een bouwbudget. Doordat het schoolbestuur als bouwheer optreedt hebben zij de regie over het bouwproces en zijn zij verantwoordelijk voor het hele traject van planvorming tot oplevering. Uiteraard nemen zij voor het realiseren van de bouw een architect/ontwerpteam aan.

Vraag nr.	Pagina nr.	Nr. programma / paragraaf	Fractie	Vraag	Antwoord
18.	21		BSD	Waarom is er een kortere afschrijvingsduur voor tijdelijke gebouwen? Die hebben toch ook een restwaarde?	In de nota investeren en afschrijven is bepaald dat de restwaarde van een activa op nihil wordt gesteld bij de berekening van de afschrijving (pagina 13 nota investeren en afschrijven). De verwachting is dat we het pand 6 jaar in gebruik gaan hebben als tijdelijke schoollocatie. Daarom is voor deze afschrijvingsduur gekozen.
19.	7		VVD	ZEH staat in de verkoop naar het Rijk, wat is de waarde van de aandelen die BOZ heeft momenteel?	De aandelen kennen in de boeken van de gemeente een waarde van € 41.000. De werkelijke waarde is vele malen hoger maar moeilijk exact te schatten. Het aandeel van Bergen op Zoom in ZEHL bedraagt 0,55%. Zet je dit af tegen het eigen vermogen van ZEHL per 31/12/24 (gecorrigeerd voor de dividenduitkering in 2025) dan kom je uit op € 6.400.000. (0,55% van 1,165mld). Dit is slechts een benadering, er zijn meerdere methodes om dit te schatten.
20.	7		VVD	Is het mogelijk om de analyse op de onderuitputting vóór de begroting aan te bieden. Dit is van belang om bij de begroting in november de raad een afgewogen besluit te kunnen laten nemen over het voorstel om een stel post van slechts 500 k onderuitputting op te nemen terwijl het meerjarig om vele miljoenen niet besteed geld gaat.	De stelpost onderuitputting betreft de onderuitputting van de kapitaallasten die uit de afgesloten investeringen voortkomen. € 500.000 per jaar minder aan kapitaallasten is gebaseerd op de onderuitputting van de kapitaallasten in de afgelopen jaren. Volgens de planning wordt de Begroting 2026 op 2 oktober aan de raad aangeboden. Op welke wijze de stelpost van €500.000 is ingevuld wordt opgenomen in de begroting en beging oktober met de raad gedeeld.
21.	7		VVD	De haven is nog steeds verlies latend. Wat is de reden om de havengelden niet te verhogen?	Het dekkingspercentage (kosten/opbrengsten) van de Theodorus haven is momenteel negatief. Het is lastig om een

Vraag nr.	Pagina nr.	Nr. programma / paragraaf	Fractie	Vraag	Antwoord
					vergelijking te maken met andere havens, omdat dit afhangt van welke kosten wel of niet aan de haven worden toegerekend. In onze situatie drukken de kosten van de totale infrastructuur zwaar op de exploitatie. De hoge kapitaallasten, die oplopen tot 1,1 miljoen euro, zijn hierbij de belangrijkste oorzaak. We hebben ervoor gekozen om niet te adviseren de tarieven te verhogen, omdat uit vergelijkend onderzoek (benchmarks) blijkt dat onze tarieven al concurrerend zijn. Door de havengelden te verhogen, zouden we onszelf uit de markt prijzen.
22.	5		VVD	Hoe is exact gebruik gemaakt van onderuitputting om een sluitende begroting te krijgen- eea naar aanleiding van de brief van de VVD- en hoe is de analyse op de vorige structurele onderuitputting en in de afgelopen jaren? Welke mitigerende maatregelen zijn daartoe genomen?	De analyse van onderuitputting maakte onderdeel uit van het bredere traject om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting binnen het Beleidskader 2026. Onderuitputting is daarbij meegenomen als aandachtspunt bij het vinden van structurele begrotingsruimte. Er is onder meer gekeken naar trends in jaarresultaten en herhaalde onderbesteding in voorgaande jaren. Deze inzichten zijn benut bij de beoordeling van financiële ruimte, mede op basis van ervaringen uit eerdere begrotingsjaren. Op hoofdlijnen zijn de financiële realisaties van de afgelopen vijf jaar weergegeven in hoofdstuk 6 van het beleidskader en in bijlage 1 (op taakveldniveau). Waar sprake was van structurele onderuitputting, zijn de betreffende ramingen bijgesteld. Voorbeelden van genomen maatregelen zijn te vinden op bladzijde 27 (1e Concernbericht 2025) en bladzijde 28 (verwerkt in Beleidskader 2026).

Vraag nr.	Pagina nr.	Nr. programma / paragraaf	Fractie	Vraag	Antwoord
23.		2.2.2	CDA / V-BoZ!	Hulpmiddelen t.b.v. de toegankelijkheid, zit dat dan niet in het budget wat gemeenten ontvangen vanuit het Rijk?	Met betrekking tot de hulpmiddelen t.b.v. de toegankelijkheid; vanuit de organisatie voor de verkiezingen wordt ervoor gezorgd dat de stemlokalen toegankelijk zijn voor minder-validen. Hiervoor sluiten we aan bij de richtlijnen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Kiesraad. Verder worden stembureauleden ook geïnformeerd over hulp die zij mogen bieden en stellen we bijvoorbeeld braille kandidatenlijsten en een stemmal beschikbaar, waardoor burgers met een visuele beperking ook zo veel mogelijk zelf hun stem kunnen uitbrengen. De kosten hiervoor worden betaald vanuit het budget dat beschikbaar is voor de organisatie voor de verkiezingen.
24		2.2.2	CDA / V-BoZ! en GroenLinks/PVD A	Er is een incidenteel budget opgenomen voor opkomstbevorderende maatregelen. Dit schijnt nog in het presidium aan de orde te komen. De vraag is hoe hoog dat budget dan wordt en of het ten koste gaat van iets anders?	Vanuit de projectgroep Gemeenteraadsverkiezingen 2026 wordt er, naast het budget dat nodig is om de verkiezingen te organiseren, ook een budget aangevraagd om aandacht voor de verkiezingen te genereren en de opkomst te bevorderen, maar ook na de verkiezingen het inwerkprogramma van de gemeenteraad te verzorgen. Het budget is 40.000 euro en zal middels een voorstel naar het presidium gaan. Daarbij wordt het bedrag verder gekwantificeerd bij de begroting. Hier zit o.a. een stemhulp, andere opkomstbevorderende maatregelen, kosten van het inwerkprogramma van de nieuwe gemeenteraad en een uitslagenavond in. Om de lokale democratie met de inwoners te vieren en de toegang hiervoor zo laagdrempelig te houden is het plan om een algemene uitslagenavond te organiseren.

Vraag nr.	Pagina nr.	Nr. programma / paragraaf	Fractie	Vraag	Antwoord
25	10		CDA/V-BoZ!	Wat doen wij als gemeente als het onderwijskansen budget verdwijnt?	Het onderwijskansenbudget dat we van het Rijk krijgen als Specifieke Uitkering (SPUK) zal niet verdwijnen. Wel zal de SPUK, op zijn vroegst vanaf 2027, worden omgezet in een Bijzondere Fonds Uitkering (BFU); de middelen kunnen dan beleids- en bestedingsvrij mogen worden ingezet. Het is dan nog steeds een doeluitkering. De gemeente hoeft hier, wat bij de SPUK wel moet, geen goedkeuring van de accountant over te ontvangen. Wel dienen van deze middelen de wettelijke taken uitgevoerd te worden. Het grootste deel van de uitgaven op dit moment betreft wettelijke taken, te weten de voor- en vroegschoolse educatie. Wel zal, in het kader van het beleid van het huidige demissionaire kabinet, het budget vanaf 2026 met 10% gekort wordt. De afgelopen jaren is een reserve opgebouwd, waar we de 10% korting voor 2026 op kunnen vangen, maar voor 2027 zal dit niet voldoende zijn. In het in 2026 op te stellen Onderwijskansenplan zullen voor 2027 en verder, keuzes moeten worden gemaakt om, activiteiten niet meer uit te voeren, af te bouwen of extra gemeentelijke middelen in te zetten om het huidige niveau van uitgaven te kunnen bekostigen.